

3. Семчук Ж.В. Процевят О.С., Скриньковський Р.М. Особливості страхування зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2013. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2382>.
4. Сисюк С.В. Оцінка та страхування ризиків у зовнішньоекономічній діяльності: обліковий аспект. *Вісник ЖДТУ*. 2015. № 2(72). С. 86-90.
5. Крупка М.І., Ковалюк О.М., Коваленко В.М. та ін. Фінансовий менеджмент: підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2019. 440 с.

Мазур В. В.

Національний авіаційний університет (Україна)

ВПЛИВ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ

Перехід до ринкової економіки, процеси лібералізації економіки, її глобалізації призвели до пошуку оптимальних та ефективних способів формування та управління капіталом підприємств. Своєю чергою дані чинники повинні збільшити конкурентоспроможність підприємства, сприяти залученню інвестицій, збільшувати додану вартість та примножувати дохід, забезпечуючи стабільний розвиток підприємства.

У розвинених країнах світу корпоративні підприємства займають одну із ключових позицій у розвитку та становленні національної економіки та виробництва.

В Україні функціонують як корпоративні, так і державні підприємства. Багато корпоративних підприємств створились шляхом приватизації державних. В переважній більшості підприємства, які були приватизовані, дістались з морально та фізично застарілим устаткуванням і обладнанням, часто збанкрутілі та з великими заборгованостями перед персоналом та державою. При приватизації вказаних підприємств корпоративним власникам, бізнесу потрібно швидко адаптувати придбаний актив до сучасних умов і вимог ринку. Важливим аспектом цього є модернізація підприємства, ефективне управління структурою капіталу, наявність висококваліфікованого персоналу, впровадження інноваційних технологій тощо.

Структура капіталу – це сукупність фінансових коштів підприємства з різних джерел довгострокового фінансування, а якщо говорити точніше –

співвідношення власних і позикових фінансових коштів, використовуваних у господарській діяльності. Структура впливає на коефіцієнт рентабельності активів і власного капіталу, визначає коефіцієнти фінансової стійкості та платоспроможності і формує співвідношення прибутковості і ризику капіталу.

У структурі капіталу відображається співвідношення позикового і власного капіталів, залучених для фінансування довгострокового розвитку компанії [1].

Варто зауважити, що від дієвої стратегії управління структурою капіталу залежить ефективність життєдіяльності самого підприємства та його інвестиційної привабливості.

Звичайно, що чим меншою буде залежність підприємства від позичкових коштів, кредитів, тим меншими можуть бути фінансові ризики для підприємства. Проте, універсальних критеріїв для формування оптимальної структури капіталу не визначено. З цього випливає, що для кожного підприємства необхідний індивідуальний підхід, що враховуватиме специфіку окремо взятого підприємства, галузь, регіональне чи територіальне розміщення, інфраструктурно-логістичне забезпечення та інше.

Управління структурою капіталу підприємства можна звести до таких трьох моментів, як:

- а) визначення загальної потреби в капіталі;
- б) оцінка вартості капіталу під час його запозичення з різних джерел фінансового ринку;
- в) оптимізація фінансової структури капіталу, тобто встановлення такого співвідношення його власних і позикових джерел, за якого забезпечується найбільш високий рівень фінансової стійкості підприємства [2].

Крім того, зважаючи на те, що наявна багатоваріантність підходів до визначення раціональної моделі управління структурою капіталу підприємства, схиляє власників діяти відповідно до власного розуміння системи фінансів, а також проводити ґрунтовний аналіз дослідження щодо застосування в діяльності відповідної моделі управління структурою капіталу.

Процес управління капіталом відбувається постійно, протягом усього життєвого циклу підприємства і вимагає розширеного заходів, що передбачає окремого підходу до формування капіталу, його збереження та використання з

подальшим залученням інвестицій. Вказані процеси взаємопов'язані між собою та залежать від системи управління фінансово-економічною діяльністю підприємства.

Необхідно зазначити, що при формуванні капіталу для прийняття управлінських рішень важливе значення має комбінованість та диференційованість вибору джерел його фінансового забезпечення. При цьому методи управління не можуть бути однокритеріальними і повинні бути націлені на раціональний вибір джерел фінансування залежно від фінансової стратегії підприємства [3].

Варто зауважити, що саме на цій стадії ухвалюються управлінські рішення для формування оптимальної структури капіталу підприємства.

Основною метою при управлінні та розподілі використання капіталу є здійснення конкурентоспроможності підприємства з поступовим розширенням діяльності, продукції та ринків.

Важливим фактором при використанні та розподілу капіталу є можливість використовувати додаткові фінансові інструменти.

Збереження та примноження капіталу підприємства у процесі управління надасть можливість для подальшого інвестування чи залучення інвестицій, оскільки ефективний фінансовий менеджмент має на меті наростити прибутковість підприємства, що своєю чергою зробить його потужною одиницею певної галузі, примножить фінансову та інвестиційну привабливість й дозволить наростити потенціал для подальшого розвитку.

Таким чином, ефективний розвиток підприємства прямо залежить від якісної управлінської політики при формуванні та управлінні структурою капіталу.

Список використаних джерел:

1. Яремко І.Й. Управління капіталом підприємства: економічний і фінансовий інструментарій: монографія. Львів: Каменярь, 2006. 176 с.
2. Золотаренко В.О. Функціонально-структурна модель управління структурою капіталу підприємства. *Управління розвитком*. 2011. № 1(98). С. 147-150.
3. Вдовенко Л.О., Черненко Д.С., Кельман О.В. Управління капіталом – основа ефективності функціонування підприємств аграрної сфери. *Фінансовий простір*. 2015. № 4. С. 139-142. URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/index.php/fp/article/view/439/438>.